

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000093

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-02-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №624 від 24.04.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скиба Володимир Вікторович

2. Volodymyr V. Skyba

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3605-1147

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-02-2025

Спеціальність за освітою: Зооінженерія

Місце роботи здобувача: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.35

Тема дисертації:

1. Формування радіонуклідного забруднення макрофітів та промислових риб водних екосистем Полісся та Лісостепу України у віддалений період після аварії на Чорнобильській АЕС
2. Formation of radionuclide contamination in macrophytes and commercial fish of the Polissia and Forest-Steppe of Ukraine water ecosystems in the remote period after the accident at the Chernobyl NPP

Реферат:

1. У дисертаційній роботі узагальнено результати досліджень закономірностей формування радіонуклідного забруднення та дози опромінення вищих водних рослин та промислових риб у віддалений після аварії на ЧАЕС період. Визначенні референсні та скринінгові на 2021 р. рівні вмісту ^{90}Sr та ^{137}Cs у повітряно-водних рослин і гідатофітів та мирних і хижих риб для водойм Полісся і Лісостепу України. Встановлені параметри, що описують часові ряди питомої активності радіонуклідів у вищих водних рослин та риб. Визначено, що внаслідок відмирання надземних та підземних органів повітряно-водних рослин до донних відкладів щорічно надходить від 53 до 85 % від накопиченого у фітомасі ^{137}Cs . Здійснено ретроспективну оцінку дози опромінення вищих водних рослин та риб у замкнених водоймах різних зон радіоактивного забруднення. Методами математичного моделювання спрогнозовані рівні радіонуклідного забруднення повітряно-водних

рослин і промислових риб за умов аварійного надходження радіонуклідів у водні екосистеми.

2. The study summarizes the results of the research on radionuclide contamination formation regularities and its long-time exposure dose in higher aquatic plants and commercial fish after the accident at the Chernobyl nuclear power plant (NPP). Based on the conducted research, we have defined the reference and screening levels of ^{90}Sr and ^{137}Cs content in helophytes, hydatophytes, peaceful and predatory fish of Polissia and Forest Steppe of Ukraine water bodies as of 2021 and found out the parameters describing the time series of the specific activity of radionuclides in higher aquatic plants and fish. We have determined the parameters of ^{137}Cs migration to bottom sediments occurring due to the helophytes above- and underground organs dying-off. We have analyzed the patterns of radiation dose values formation in helophytes and fish in the reservoirs with various degrees of radionuclide pollution. Based on the conducted research, the reference and screening values for 2020–2021 of the specific activity of ^{90}Sr and ^{137}Cs in higher aquatic plants and commercial fish of different types of water bodies of Polissia and Forest Steppe of Ukraine were first determined. Based on own research and the available literary sources data analysis, the time parameters of ^{137}Cs dynamics were determined for the first time in higher aquatic plants and commercial fish species of Kyiv and Kaniv reservoirs for the 35-year period after the accident at the Chornobyl NPP, which made it possible to prove the slowing down of the rate of specific activity decrease in the hydrobionts.

Державний реєстраційний номер ДіР: 01070012296 0116U005815

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Beliaev V.V., Volkova Ye.N., Skyba V.V. Determination of the Rate of ^{90}Sr and ^{137}Cs Influx into the Organism of Freshwater Fishes. *Hydrobiological Journal*. 2011. Vol. 47. Is. 6. P. 104–112. <https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v47.i6.110>
- Belyaev V.V., Volkova O.M., Gudkov D.I., Pryshlyak S.P., Skyba V.V. Reconstruction of the absorbed dose of ionizing radiation in fish of the Glyboke lake over the early phase of the chernobyl accident. *Hydrobiological Journal*. 2021. Vol. 57. Is. 4. P. 86–95. <https://doi.org/10.1615/HYDROBJ.V57.I4.80>
- Belyaev V.V., Volkova O.M., Gudkov D.I., Pryshlyak S.P., Skyba V.V. Radiation dose reconstruction for higher aquatic plants and fish in Glyboke Lake during the early phase of the Chernobyl accident. *Journal of Environmental Radioactivity*. 2023. Vol. 263. 107169. <https://doi.org/10.1016/j.jenvrad.2023.107169>
- Belyaev V.V., Volkova O.M., Skyba V.V., Pryshlyak S.P. Parameters of ^{137}Cs Migration into the Bottom Sediments of Various Water Bodies as a Result of *Phragmites australis* and *Typha angustifolia* Dying Away. *Hydrobiological Journal*. 2023. Vol. 59. Is. 3. P. 87–98. <https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v59.i3.70>
- Volkova O.M., Belyaev V.V., Pryshlyak S.P., Gudkov D.I., Kaglyan O.Ye., Skyba V.V. Technogenic Radionuclides in Hydrobionts of the Northern Ukraine Water Bodies. *Hydrobiological Journal*. 2024. Vol. 60. Is. 2. P. 86–106. <https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i2.70>
- Скиба В.В. Накопичення радіонуклідів ^{137}Cs і ^{90}Sr у риб прісноводних видів за дво- та трирічний періоди вирощування в умовах радіаційного забруднення. *Вісник Білоцерківського Державного Аграрного Університету*. 2008. Вип. 53. С. 89–91. <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/10610>.
- Скиба В.В., Розпутній О.І. Накопичення ^{137}Cs та ^{90}Sr в організмі прісноводної риби, вирощеної в умовах радіаційного забруднення Лісостепу. *Вісник Білоцерківського державного аграрного університету*. 2009. Вип. 60. Ч.1. С. 102–106. <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/10606>.
- Скиба В.В. Формування еквівалентної дози внутрішнього опромінення населення при споживанні рибопродукції, вирощеної в умовах радіоактивного забруднення водою. *Технологія виробництва і*

переробки продукції тваринництва. 2012. Вип. 7 (90). С. 127-131. <https://salo.li/67001CD>

- Скиба В.В. Роль води в міграції радіонуклідів ^{137}Cs і ^{90}Sr між абіотичними компонентами рибоводних ставів. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2012. Вип. 8 (98). С. 20-22. http://nbuv.gov.ua/UJRN/tvppt_2012_8_7
- Скиба В.В. Особливості накопичення радіонуклідів ^{137}Cs і ^{90}Sr вищими водними рослинами в умовах радіоактивно забруднених водойм лісостепу України. Агробіологія. 2013. Вип. 10 (100). С. 170-174. http://nbuv.gov.ua/UJRN/agr_2013_10_42
- Скиба В.В. Оцінка якості води рибоводних ставів Таращанського району Київської області за наявністю розчинених в ній радіонуклідів ^{137}Cs та ^{90}Sr . Науково-теоретичний вісник ЖНАЕУ. 2014. № 1 (41). Т.3. С.76-79. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/10744>
- Скиба В.В., Герасименко В.Ю. Залежність концентрацій ^{137}Cs та ^{90}Sr у воді від рівня радіонуклідного забруднення донних відкладень рибоводних ставів Таращанського району Київської області. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2014. № 2. С. 88-92. http://nbuv.gov.ua/UJRN/tvppt_2014_2_25.
- Скиба В.В., Присяжнюк Н.М., Волкова О.М., Беляєв В.В., Пришляк С.П. Багаторічна динаміка формування радіонуклідного забруднення промислової іхтіофауни Канівського водосховища. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2021. № 1. С. 108-115. <https://doi.org/10.33245/2310-9289-2021-164-1-108-115>.
- Волкова О.М., Беляєв В.В., Скиба В.В., Пришляк С.П., Гейко М.М. Закономірності накопичення ^{137}Cs у надземних та підземних органах повітряно-водяних рослин водойм Полісся та Лісостепу України. Агробіологія. 2021. №1. С. 15-22. <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2021-163-1-15-22>.
- Волкова О.М., Беляєв В.В., Скиба В.В., Пришляк С.П. Моделювання динаміки накопичення ^{137}Cs прісноводними рибами. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2021. №2. С. 63-71. <https://doi.org/10.33245/2310-9289-2021-166-2-63-71>.
- Скиба В.В. Екологічний моніторинг міграції техногенних радіонуклідів між абіотичними компонентами та водними рослинами екосистеми Канівського водосховища. Агробіологія. 2023. № 1. С. 196-204. <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2023-179-1-196-204>
- Скиба В.В. Радіоекологічний моніторинг накопичення ^{90}Sr та ^{137}Cs в організмах риб деяких водойм лісостепу України. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2023. № 2. С. 145-154. <https://doi.org/10.33245/2310-9289-2023-182-2-145-154>
- Скиба В.В., Волкова О.М., Беляєв В.В., Пришляк С.П. Оцінка дози радіаційного опромінення повітряно-водяних рослин у різномісних водоймах Полісся. Агробіологія. 2023. № 2. С. 230-239. <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2023-183-2-230-239>.
- Волкова О.М., Беляєв В.В., Пришляк С.П., Скиба В.В., Присяжнюк Н.М., Нагорнюк О.М. Динаміка вмісту ^{137}Cs у вищих водяних рослинах Київського та Канівського водосховищ. Агроекологічний журнал. 2024. № 2. 2024. С. 65-71. <https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2024.305657>
- Скиба В.В., Волкова О.М., Беляєв В.В., Пришляк С.П., Присяжнюк Н.М., Нагорнюк О.М. Динаміка вмісту ^{137}Cs у риб Київського та Канівського водосховищ. Збалансоване природокористування. 2024. № 3. С. 89-97. <https://journals.uran.ua/bnusing/issue/archive>

Наукова (науково-технічна) продукція: закономірності формування радіонуклідного забруднення вищих водних рослин та промислових риб у віддалений період після аварії на чорнобильській аес (чаес) та параметри моделі ретроспективної та прогнозованої оцінок питомої активності і доз опромінення зазначених гідробіонтів

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романчук Людмила Донатівна
2. Lyudmila Romanchuk

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4790-8414

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бедункова Ольга Олександрівна
2. Olga Biedunkova

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4356-4124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ГРИГОР'ЄВА Людмила Іванівна

2. Liudmyla HRYHORIEVA

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9452-2982

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дем'янюк Олена Сергіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дем'янюк Олена Сергіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мазур Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна